

Coffeeshopbeleid

De burgemeester van Heerenveen,

gelet op het bepaalde in artikel 174 Gemeentewet en artikel 13b Opiumwet, de landelijke Richtlijn inzake opsporing- en vervolgingsbeleid Opiumwet (verder: Aanwijzing Opiumwet) en artikel 4:81 Algemene wet bestuursrecht;

gezien het voorstel van de afdeling Kabinet en veiligheid van 18 december 2012;

gehoord de driehoek op 18 februari 2015;

Overwegende

dat artikel 13b, eerste lid, van de Opiumwet de burgemeester de bevoegdheid geeft om bestuursdwang toe te passen indien in woningen of lokalen dan wel in of bij woningen of zodanige lokalen behorende erven een middel als bedoeld in lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is;

- dat laatstelijk op 18 juli 2005 de beleidsnotitie Coffeeshops in Heerenveen is vastgesteld en dat dit beleid de lokale uitwerking van het landelijke cannabisbeleid met betrekking tot de gedoogde coffeeshops bevat,
- dat per 1 januari 2012 de Aanwijzing Opiumwet gewijzigd is, waardoor er sprake is van een substantiële wijziging in het landelijke gedoogbeleid van coffeeshops;
- dat de gewijzigde Aanwijzing Opiumwet aanleiding vormt voor aanpassing van het coffeeshopbeleid op grond van artikel 13b Opiumwet en;
- dat voor toepassing van de bevoegdheid voortvloeiende uit artikel 13b van de Opiumwet ten aanzien van de gedoogcriteria voor coffeeshops aansluiting wordt gezocht bij het gestelde in de gewijzigde Aanwijzing Opiumwet.

Besluit:

I. de beleidsnotitie Coffeeshops in Heerenveen zoals vastgesteld op 18 juli 2005 in te trekken;

II. het 'Coffeeshopbeleid gemeente Heerenveen 2015 vast te stellen;

III. te bepalen dat dit besluit op ... in werking treedt.

Aldus besloten d.d.

De Burgemeester van Heerenveen,

de heer T.J. van der Zwan

Coffeeshopbeleid Heerenveen 2015

1 Inleiding

- 1.1 Landelijk kader 4
- 1.2 Aanleiding coffeeshopbeleid 2015 4
- 1.3 Leeswijzer 5

2. Het landelijke drugsbeleid 6

- 2.1 Aanvulling van AHOJG richtlijnen 6
- 2.2 De afstandseis 7
- 2.3 Besluitvorming 2012 over de locatie van het jongerencentrum Casa 8

3. Juridisch Kader 8

- 3.1 Bevoegdheid burgemeester 8
- 3.2 Artikel 13b Opiumwet 9
- 3.3 Exploitatievergunning, gedoogverklaring en Bibob toetsing 9
- 3.4 Eisen aan de coffeeshops en leidinggevenden 10
- 3.5 Afleveren op bestelling 11
- 3.6 Smartproducts 11
- 3.7 Handhaving 11

4. Maximumstelsel 13

- 4.1 Coffeeshops 13
- 4.2 Maximumstelsel 13
- 4.3 Vestigingscriteria 13
- 4.4 Huidige coffeeshops 13

5. Procedure vrijvallen gedoogverklaring en periodiek overleg met exploitanten 14

- 5.1 Periodiek overleg met exploitanten 14

6. Bevoegdheden en procedure 15

- 6.1 Bevoegdheden 15
- 6.2 Procedure 15

1. Inleiding

De beleidsnotitie coffeeshops in Heerenveen van 2005 bevat de lokale uitwerking van het landelijke cannabisbeleid. De hoofddoelstellingen van het landelijke en lokale cannabisbeleid zijn de handhaving van de openbare orde en de bescherming van het woon- en leefklimaat. Daarnaast is ook de bescherming van de volksgezondheid in relatie tot het drugsgebruik een belang dat aan het gemeentelijke coffeeshopbeleid ten grondslag ligt.

Het drugsbeleid, waaronder het cannabisbeleid met betrekking tot de coffeeshops, wordt binnen de kaders van het landelijke beleid en wet- en regelgeving, waaronder de Aanwijzing Opiumwet van het Openbaar Ministerie, ingevuld door de burgemeester in afstemming met de lokale driehoek.

1.1 Landelijk kader

Het landelijke kader van het gedoogbeleid bestaat uit de Opiumwet en de aanwijzing Opiumwet van het Openbaar ministerie (OM). In artikel 3 van de Opiumwet staat het verbod op de verkoop van hennepproducten. Deze producten staan gespecificeerd op Lijst II van dezelfde wet.

De basis van het gedoogbeleid is de Aanwijzing Opiumwet van het OM. Onder strenge voorwaarden, die in de Aanwijzing staan beschreven, wordt er niet strafrechtelijk opgetreden tegen de verkoop van hennepproducten die op Lijst II staan. Deze voorwaarden gelden voor alle coffeeshops in Nederland. Het is niet mogelijk om als gemeente in het coffeeshopbeleid hiervan af te wijken. De voorwaarden worden ook wel aangeduid als AHOJGI-criteria.

Op grond van de AHOJGI-criteria is het voor een coffeeshop verboden te:

- ☐ Afficheren;
- ☐ Harddrugs te verhandelen;
- ☐ Overlast te veroorzaken;
- ☐ Jeugdigen onder de 18 jaar in de coffeeshop toe te laten of aan hen te verkopen;
- ☐ Grote hoeveelheden te verhandelen (niet meer dan 5 gram per persoon per transactie) of op voorraad te hebben (niet meer dan 500 gram);
- ☐ toegang te verlenen en te verkopen aan anderen dan Ingezetenen van Nederland.

1.2 Aanleiding coffeeshopbeleid Heerenveen 2015

In 2012 is de Aanwijzing Opiumwet aangepast. De Aanwijzing is toen aangevuld met het besloten clubcriterium (verder: B-criterium), een ingezetencriterium (I-criterium) en het afstandscriterium (Af-criterium). Deze nieuwe criteria waren toegevoegd met het oog op het tegengaan van overlast en criminaliteit die verband houden met coffeeshops en de handel in verdovende middelen. Met behulp van de criteria werd geprobeerd een einde te maken aan het huidige 'open-deur-beleid' van coffeeshops. De handhaving van het criterium is in 2012 gefaseerd ingevoerd. Vanaf 1 mei dat jaar werd er gehandhaafd in de zuidelijke provincies, de handhaving van de criteria in de rest van het land zou op 1 januari 2013 volgen. Gelet op de problemen in de zuidelijke provincies is in het regeerakkoord 'Bruggen slaan' van het Kabinet Rutte II besloten om het B-criterium te laten vervallen. Verruiming van het Af-criterium tot 350 meter is van de baan. Het I-criterium is in stand gelaten.

Het Heerenveense coffeeshopbeleid dient met de nieuwe landelijke regelgeving in overeenstemming te worden gebracht. Het spreekt voor zich dat hierbij meteen de mogelijkheid is aangegrepen om het beleid te actualiseren, door op punten de terminologie aan te passen en enkele praktische problemen in de uitvoering weg te nemen.

1.3 Leeswijzer

Het beleid is als volgt opgebouwd. In het tweede hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het landelijke coffeeshopbeleid en de implementatie van het ingezetenencriterium en de afstandseis. Het derde hoofdstuk geeft het landelijke en lokale wettelijke kader weer evenals de eisen aan coffeeshops en de introductie van het handhavingsarrangement. In het vierde hoofdstuk geeft een beeld van de huidige stand van zaken qua verkooppunten van softdrugs. Ook worden in dit hoofdstuk de vestigingsvereisten genoemd, waaraan voldaan moet worden om in aanmerking te komen voor een gedoogverklaring voor het exploiteren van een coffeeshop. Het vijfde hoofdstuk gaat nader in op het proces na het vrijvallen van een gedoogverklaring en periodiek overleg. Het zesde en tevens laatste hoofdstuk gaat in op bevoegdheden en de vervolprocedure na de driehoek.

2. Het landelijke drugsbeleid

Het landelijke drugsbeleid is gericht op preventie en beheersing van de risico's van het gebruik van drugs. Vanuit deze benadering is een onderscheid gemaakt tussen drugs met onaanvaardbare risico's voor de gezondheid en drugs waarvan de risico's minder groot worden geacht, kortweg het onderscheid in harddrugs en softdrugs.

Door in beperkte mate de verkoop van softdrugs voor eigen gebruik te gedogen wordt beoogd de markten van softdrugs en harddrugs te scheiden teneinde te voorkomen dat softdruggebruikers gemakkelijk in aanraking komen met het criminele milieu van harddrugs.

Op grond van de artikelen 2 en 3 van de Opiumwet is het bereiden, bewerken, verkopen en aanwezig hebben van zowel harddrugs als softdrugs verboden. Op grond van het zogenaamde opportuniteitsbeginsel kan het Openbaar Ministerie echter een gedoogbeleid voeren. Aan de opsporing van de verkoop van softdrugs wordt een lage prioriteit toegekend.

Volgens de Aanwijzing Opiumwet ligt de grondslag van het gedoogbeleid in een afweging van belangen waarbij het belang van handhaving moet wijken voor een hoger algemeen belang, namelijk het belang van de volksgezondheid (scheiding der markten) en de openbare orde.

2.1 Aanvulling van AHOJG criteria

Tot 1 januari 2012 heeft deze benadering geleid tot het strafrechtelijk gedogen van de verkoop van softdrugs vanuit zogenaamde coffeeshops volgens de AHOJ-G richtlijnen. Deze AHOJ-G richtlijnen houden in:

A - geen Affichering, dat wil zeggen geen reclame anders dan een summiere aanduiding op het betreffende pand

H - geen Harddrugs, dat wil zeggen geen verkoop of voor handen hebben van harddrugs

O - geen Overlast, dat wil zeggen de exploitatie mag niet leiden tot overlast in de omgeving van de coffeeshop

J - geen verkoop aan Jeugdigen, dat wil zeggen jongeren onder de 18 jaar

G - geen verkoop van een grotere Gebruikshoeveelheid dan 5 gram per persoon (met een maximum voorraad van 500 gram).

Zoals benoemd in paragraaf 1.2 is de Aanwijzing Opiumwet per 1 januari 2013 aangevuld met het

I-criterium. Praktisch betekent dit criterium:

- alleen toegang tot en verkoop van softdrugs aan ingezetenen van Nederland;
- onder ingezetene wordt een persoon verstaan, die zijn (woon)adres heeft in een gemeente van Nederland.

De AHOJG criteria worden aangevuld met het I-Criterium in het coffeeshopbeleid 2015. Hiermee voldoen we aan het landelijk beleid en zijn het straf- en bestuursrechtelijk spoor weer congruent. Het feit dat er geen signalen zijn van coffeeshopbezoek door niet-ingezetenen en/of daarmee gepaard gaande problematiek, maakt dat handhaving van dit criterium geen hoge prioriteit behoeft. De politie welke is belast met de controles van de coffeeshops (neemt het I-criterium mee in de controles (vier maal per jaar) De gemeente controleert eenmaal per jaar de voorwaarden van de exploitatievergunning en gedoogbeschikking en voert eenmaal per jaar een gezamenlijke controle met de politie. Het I-criterium is tevens toegevoegd in het handhavingsarrangement.

Uitwerking controle I-Criterium

Het tonen van een geldig identiteitsbewijs of verblijfsvergunning in combinatie met een uittreksel uit de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) zijn instrumenten waarmee de exploitant het ingezetenschap kan vaststellen. Het wordt echter aan de exploitant overgelaten op welke wijze hij zich vergewist van actuele informatie waaruit het ingezetenschap blijkt. Mocht de gemeente overgaan tot controle van dit criterium, dan controleert zij achteraf aan de hand van het GBA of een lid ingezetene is, maar niet op de manier waarop de exploitant zich daarvan heeft vergewist.

Bij overtreding van het I-criterium is de volgende reactie in het handhavingsarrangement opgenomen:

1. een schriftelijke waarschuwing
2. Last onder dwangsom van € 250 per keer of een gedeelte daarvan, tot een maximum van € 1250.

2.2 De afstandseis

De verkoop van softdrugs wordt onder voorwaarden gedoogd, landelijk gelden daarvoor de AHOJG criteria. Het afstandscriterium maakt geen deel uit van de AHOJG criteria. Gemeenten kunnen daar zelf regels voor opstellen. Ten behoeve van het Bestuursakkoord Rijk-Gemeenten hebben de Ministers van Justitie en BZK in de zomer van 2008 met de VNG overeenstemming bereikt over de invulling van de afspraak in het Beleidsprogramma van het Kabinet dat alle gemeenten uiterlijk in 2011 een minimale afstand tussen middelbare onderwijsinstellingen en coffeeshops als criterium toepassen. De achterliggende gedachte bij het vaststellen en toepassen van dit zogenoemde afstandscriterium is het ontmoedigen en terugdringen van druggebruik onder jongeren. Tussen de VNG en Ministers van Justitie en van BZK is het volgende overeengekomen: Het afstandscriterium wordt vastgesteld op 250 meter,

De afstandseis tussen coffeeshops en voortgezet onderwijs scholen bedraagt indicatief 250 meter.

tenzij kan worden aangetoond waarom dit niet mogelijk is en wordt aangegeven welke andere drempelverhogende maatregelen er genomen zijn. Deze regel geldt nog steeds, aangezien het voorstel om landelijk een afstandscriterium in te voeren is afgeblazen.

De situatie doet zich op moment van dit schrijven niet voor dat er een voortgezet- of beroepsonderwijs school binnen 250 meter gevestigd is. Indien deze situatie zich in de toekomst voordoet wordt er per situatie beoordeeld of het redelijk is om onverkort de afstandseis van 250 meter aan te houden en/of eventuele drempelverhogende maatregelen genomen worden. De afstandseis tussen coffeeshops en voortgezet- en beroeps onderwijs bedraagt daarom indicatief 250 meter.

2.3 Besluitvorming 2012 over de locatie van het jongerencentrum Casa

De afstandseis geldt niet ten aanzien van het jongerencentrum Casa dat gevestigd is aan het Geerts Willigenplein, dit in afwijking van de beleidsnotitie coffeeshops van 2005. In het collegebesluit over de huisvesting van het jongerencentrum in november 2013 (regnr. 13.2001057) is het volgende overwogen: "In het coffeeshopbeleid is de afstandseis van 250 meter opgenomen tussen een coffeeshop en scholen of jongerencentra. Coffeeshops die gelegen zijn aan of nabij de Gedempte Molenwijk voldoen aan de afstandseis. De coffeeshop die is gevestigd aan de Vermaningsteeg ligt op een loopafstand van ongeveer 205 meter van de nieuwe locatie aan het Geerts Willigenplein en voldoet dus niet aan de afstandseis. Hoewel de nieuwe locatie van het jongerencentrum niet voldoet aan de uitgangspunten van het coffeeshopbeleid hoeft dit ons inziens een verplaatsing van het jongerencentrum naar het Geerts Willigenplein niet in de weg te staan. De motivering hiervoor is tweeledig.

In het gemeentelijk coffeeshopbeleid geldt de afstandseis niet alleen voor scholen maar ook voor jongerencentra. Het gemeentelijk beleid is op dit punt strenger dan de eisen die het Rijk hanteert. Het Rijk hanteert alleen een afstandseis tussen coffeeshops en scholen voor voortgezet onderwijs of beroepsonderwijs voor scholieren jonger dan 18 jaar. Gelet op de ervaring van de afgelopen jaren en het rijksbeleid zal bij de herziening van het coffeeshopbeleid voorgesteld worden om de afstandseis ten aanzien van jongerencentra te laten vervallen.

In de eerdere situatie werd ook niet voldaan aan de afstandseis uit het coffeeshopbeleid. De afstand tussen CASA en de coffeeshop aan de Vermaningsteeg bedroeg toen circa 66 meter. De afgelopen jaren is gebleken dat een dergelijke afstand niet tot problemen leidt. Met de verplaatsing van het jongerencentrum is de afstand tussen de coffeeshop en het jongerencentrum aanzienlijk verruimd".

3. Juridisch kader

Het primaire belang van gemeenten om de vestiging van coffeeshops te regelen is gelegen in de bescherming van het woon- en leefklimaat (aspect openbare orde en veiligheid) en minder in het belang van de volksgezondheid. Dit laatste is primair een taak en verantwoordelijkheid van de rijksoverheid en is geregeld in de Opiumwet.

3.1 Bevoegdheid burgemeester

Op grond van artikel 4:81 lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht kan een bestuursorgaan beleidsregels vaststellen met betrekking tot een aan hem toekomende of onder zijn verantwoordelijkheid uitgeoefende, dan wel door hem gedelegeerde bevoegdheid. Op basis van artikel 174 van de Gemeentewet is de burgemeester belast met het toezicht op openbare inrichtingen en met de uitvoering van verordeningen die betrekking hebben op dat toezicht. Hieruit volgt dat de bevoegdheid om tegen de vestiging van coffeeshops op te treden en ten aanzien hiervan beleid te voeren expliciet bij de burgemeester ligt. Dit betekent dat niet de gemeenteraad en het college, maar de burgemeester bevoegd is het beleid vast te stellen. De burgemeester heeft ervoor gekozen om de verkoop van cannabisproducten in coffeeshops te reguleren via afgifte van gedoogbeschikkingen.

3.2 Artikel 13b Opiumwet

Om een betere basis voor bestuurlijk en bestuursrechtelijk optreden te scheppen is in 1999 artikel 13b in de Opiumwet opgenomen (Wet Damocles). Het artikel is per 1 november 2007 aangepast. Dit artikel geeft de burgemeester de bevoegdheid om bestuursdwang toe te passen (dus een coffeeshop te sluiten) indien in een lokaal of woning drugs worden verhandeld of aanwezig is.

3.3 Exploitatievergunning, gedoogbeschikking en Bibob-toetsing

Een coffeeshop moet beschikken over een exploitatievergunning (horeca, op grond van artikel 2:28 van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV)) en een gedoogbeschikking voor de verstrekking en het gebruik ter plaatse van zogenaamde 'softdrugs' (op basis van de Opiumwet). De exploitatievergunning en de gedoogverklaring worden verleend voor bepaalde tijd, drie jaar. Indien er wijzigingen zijn met betrekking tot de inrichting of de leidinggevenden of bij overname, dan dient de exploitant een nieuwe exploitatievergunning aan te vragen. Voor de handel in softdrugs moet de coffeeshop beschikken over een geldige gedoogverklaring. De sluitingstijden van de coffeeshops staan in artikel 2:29, lid 4, van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV): geen bezoekers worden toegelaten of mogen daar verblijven tussen 00.00 en 12.00 uur.

- *De exploitatievergunning wordt verleend voor de periode van 3 jaar* en dient tijdig aangevraagd te worden door de exploitant;*
- *De gedoogbeschikking wordt eveneens voor een bepaalde tijd, 3 jaar, verleend zodat er een tussentijdse toetsing kan plaats vinden omtrent het gedrag (verklaring van goed gedrag) van de exploitanten. De exploitanten van de coffeeshop vraagt tijdig via een formulier de verlenging van de gedoogverklaring aan en levert een verklaring omtrent gedrag in.*
- *Tot slot is blijft een volledige Bibob screening mogelijk wanneer de Bibob toets langer dan 3 jaar geleden heeft plaatsgehad. Hiermee wordt aanvang gemaakt na de inwerkingtreding van dit beleid.*

** Indien een coffeeshop of de exploitant niet aan de voorschriften voldoet kan de exploitatievergunning en/of gedoogbeschikking tussentijds worden ingetrokken.*

Op grond van de ingediende aanvraag voor een exploitatievergunning wordt de coffeeshopexploitant aan een Bibob-toetsing onderworpen. Krachtens de huidige Beleidslijn Toepassing Wet Bibob wordt deze

slechts toegepast op een beperkt aantal sectoren, waaronder coffeeshops. Iedere aanvrager van een dergelijke vergunning wordt aan een Bibob-toets onderworpen door de gemeente. Dit betekent dat er een onderzoek naar de integriteit van de aanvrager c.s. wordt uitgevoerd. Indien hiertoe aanleiding is, wordt aan het Landelijk Bureau Bibob advies gevraagd inzake de integriteit van de indiener van een aanvraag voor een exploitatievergunning en gedoogbeschikking. De Wet Bibob maakt het mogelijk om een vergunning te weigeren, indien er duidelijke aanwijzingen zijn dat de aangevraagde vergunning voor het plegen van strafbare feiten zal worden gebruikt of zal worden gebruikt om uit strafbare feiten verkregen voordelen te benutten (witwassen van zwart geld).

Indien een vergunning op grond van de APV niet kan worden afgegeven, komt de potentiële exploitant niet in aanmerking voor een vergunning en gedoogbeschikking.

3.4 Eisen aan coffeeshops en leidinggevendenden

De volgende eisen worden aan de coffeeshops en leidinggevendenden gesteld:

- het is verboden de inrichting voor bezoekers geopend te hebben of aldaar te laten verblijven tussen 0.00 en 12.00 uur;
- in de inrichting mag geen alcoholhoudende drank worden verstrekt of gebruikt dan wel anderszins aanwezig zijn;
- in de inrichting mogen geen "harddrugs" als bedoeld in de Opiumwet (lijst I) worden verstrekt of gebruikt, dan wel anderszins aanwezig zijn;
- in de coffeeshop, dan wel daarbuiten doch in relatie met de coffeeshop, mogen geen harddrugs worden verhandeld en/of gebruikt;
- de toegang tot de inrichting is verboden voor personen beneden de leeftijd van 18 jaar, zulks te (doen) onderzoeken op basis van een deugdelijke identificatie;
- alleen toegang tot en verkoop van softdrugs aan ingezetenen van Nederland zulks te onderzoeken op basis van een deugdelijke identificatie;
- onder ingezetene wordt een persoon verstaan, die zijn (woon)adres heeft in een gemeente van Nederland;
- "Softdrugs" mogen niet worden verstrekt aan of gebruikt door personen beneden de leeftijd van 18 jaar, zulks te (doen) onderzoeken op basis van een deugdelijke identificatie;
- geen verkoop van grote hoeveelheden per transacties, dit wil zeggen hoeveelheden groter dan geschikt voor eigen gebruik (= 5 gram). Onder "transactie" wordt begrepen alle koop en verkoop in één coffeeshop op eenzelfde dag met betrekking tot eenzelfde koper;
- in de coffeeshop mag maximaal 500 gram softdrugs aanwezig zijn;
- er dient zorg voor gedragen te worden dat in en nabij de inrichting geen overlast/verstoring plaatsvindt;
- er dient zorg voor gedragen te worden dat in en nabij de inrichting geen parkeeroverlast, geluidsoverlast, vervuiling en/of sociale onveiligheid wordt veroorzaakt;
- in de coffeeshop mogen alleen zogenaamde behendigheidsautomaten opgesteld worden;
- er mag geen reclame gemaakt worden voor het verstrekken en gebruiken van "softdrugs". Geen affichering betekent geen reclame anders dan een summier aanduiding van de naam van het bedrijf op de betreffende lokaliteit (met een maximale afmeting van 1 meter x 0,50 meter);
- het exploiteren van een terras bij een coffeeshop is verboden;
- de exploitant is verplicht om het voorlichtingsmateriaal omtrent het gebruik van cannabisproducten van Verslavingszorg Nederland in de coffeeshop voor iedere klant zichtbaar ter beschikking te stellen en daarover informatie te verstrekken;
- de cannabisproducten mogen niet gratis worden verstrekt en moeten direct worden afgerekend;
- een prijslijst moet duidelijk zichtbaar voor het publiek in de zaak aanwezig zijn;
- vanuit de inrichting mag buiten de inrichting geen verkoop of levering van (soft)drugs plaatsvinden;
- minimale leeftijd leidinggevende(n) (exploitanten, bedrijfsleiders en beheerders) is eenentwintig jaar, overeenkomstig de Drank- en Horecawet;
- er worden maximaal 4 personen als eigenaar, exploitant of beheerder op de vergunning toegestaan (welke benoemd worden in de vergunning en gedoogbeschikking);

- de leidinggevendenden, c.q. de beheerders van de coffeeshop moeten voldoen aan de zedelijkheidseisen te voldoen (analoog aan het Besluit eisen zedelijk gedrag ingevolge de Drank- en Horecawet);
- de beheerders c.q. leidinggevendenden van een coffeeshop dienen evenals andere exploitanten een verklaring omtrent het gedrag in te dienen;
- de leidinggevende of beheerder die is vermeld op de exploitatievergunning van de coffeeshop dient/dienen persoonlijk aanwezig te zijn in de inrichting gedurende de tijden dat deze is opengesteld voor bezoekers;
- indien een coffeeshop of de leidinggevende(n) niet meer aan de voorschriften voldoet, kan de gedoogverklaring worden ingetrokken;
- alle aanwijzingen door of namens de burgemeester gegeven dienen onmiddellijk te worden opgevolgd;
- zowel de gedoogbeschikking als de exploitatievergunning zijn persoonsgebonden en niet overdraagbaar.

3.5 Afleveren op bestelling

In een uitspraak van de Rechtbank Rotterdam, komt de vraag aan de orde wat nu precies onder “verkopen” in de zin van artikel 13b van de Opiumwet moet worden begrepen. In dat artikel is de bevoegdheid gegeven aan de burgemeester bestuursdwang toe te passen in een voor het publiek toegankelijk lokaal, indien er drugs worden verkocht, afgeleverd of verstrekt, dan wel daartoe aanwezig zijn. De Rechtbank Rotterdam oordeelt dat ook met de verkoop verbonden voorbereidingshandelingen, zoals het maken van verkoopafspraken, hieronder vallen. Dit maakt de ontduiking van artikel 13b Opiumwet een stuk moeilijker. Vanwege dit artikel is de praktijk in sommige gemeenten ontstaan dat de handel in drugs wel plaatsvond in een café, maar de feitelijke aflevering van de drugs elders plaatsvond. Volgens de Rechtbank mag de burgemeester ook in deze situaties een inrichting gedurende een bepaalde termijn sluiten. Koeriersdiensten zijn derhalve niet toegestaan.

3.6 Smartproducts

De verkoop van smartproducts in coffeeshops kan gereguleerd worden in het kader van het gedoogbeleid voor coffeeshops. Horecagelegenheden zoals coffeeshops hebben een vergunning om dranken of spijzen en rookwaren voor consumptie ter plaatse te verkopen. Smartproducts kunnen worden verkocht in een coffeeshop, zolang het in hoofdzaak een horecazaak blijft. De verkoop van smartproducts, de winkelfunctie, mag niet de overhand krijgen om strijd met het bestemmingsplan te voorkomen. De verkoop van smart products levert geen overlast op. In de gemeente Heerenveen is het toegestaan dat smartproducts bij coffeeshops worden verkocht. Als daar smartproducts worden verkocht zullen anderen zich minder snel geroepen voelen om zich hier nog te vestigen met een losse winkel. Omdat de exploitatie zich in hoofdzaak moet richten op horeca-activiteiten moet het aanbod van smartproducts beperkt blijven. Bovendien hebben de coffeeshop exploitanten in een gemeente als de onze meestal nauwe contacten met de politie en de gemeente. De controle op de leidinggevendenden en mogelijke regulering middels het coffeeshopbeleid pleiten in dat geval voor de verkoop van smartproducts in coffeeshops.

3.7 Handhaving

Om de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke instrumenten goed en transparant af te stemmen is het belangrijk om met een handhavingsarrangement te werken. Een handhavingsarrangement is een beleidsdocument waarin de afspraken staan die zijn gemaakt in de lokale driehoek over de wijze van optreden tegen overtredingen van de AHOJGI-criteria. Eventueel kunnen er aanvullende lokale regels aan worden toegevoegd. Het gaat dus om een gecombineerd optreden van gemeente, OM, politie en eventueel de Belastingdienst. Er wordt concreet aangegeven wie, op welke manier en met welk juridisch instrument optreedt bij welke overtreding. Het is van belang te beseffen dat het gecombineerde optreden staat of valt met de prioritering van de aanpak van drugsgerelateerde criminaliteit binnen de eigen organisatie.

Bestuursrechtelijk optreden

Het bestuursrechtelijke optreden kan op basis van artikel 13b Opiumwet plaatsvinden. Hier kan onderscheid worden gemaakt tussen overtredingen die betrekking hebben op lokalen (zoals horeca, coffeeshops, winkels en opslagloodsen) en op woningen. De Opiumwet is weliswaar een wet uit het strafrecht, toch kent de wet één bestuursrechtelijke component. Artikel 13b Opiumwet biedt de burgemeester namelijk de mogelijkheid om bestuursdwang toe te passen als er in een lokaal of een woning drugs wordt verhandeld.

CONCEPT

4. Maximumstelsel en vestigingscriteria

4.1 Coffeeshops

Onder een coffeeshop wordt verstaan: een horecagelegenheid, waar met een vergunning van de burgemeester alcoholvrije dranken worden verkocht en waar verkoop (en gebruik) van softdrugs als bedoeld in artikel 3 van de Opiumwet plaatsvindt op grond van een daartoe door de burgemeester verleende gedoogbeschikking.

4.2 Maximumstelsel

Mede onder invloed van het rijksbeleid zijn de doelstellingen van het beleid geleidelijk aan verruimd en kunnen als volgt geformuleerd worden:

1. het beschermen van het woon- en leefklimaat tegen de negatieve effecten van de exploitatie van coffeeshops;
2. het bestrijden en voorkomen van de handel in soft- en harddrugs vanuit niet-gedoogde verkooppunten en straathandel;
3. het beschermen van de volksgezondheid tegen het gebruik van drugs in zijn algemeenheid en in het bijzonder voor jeugdigen onder de 18 jaar.

Met de vaststelling en inwerkingtreding van de beleidsnotitie coffeeshops in Heerenveen 2005 is de reductie van 5 naar 3 coffeeshops ingezet (gemiddeld geldt 1 op 15.000 á 20.000 inwoners). Er is gekozen voor een afnemend maximum hetgeen kort gezegd betekent dat wanneer de exploitatie van een coffeeshop wordt beëindigd, er geen nieuwe voor terug komt. Inmiddels is de reductie gerealiseerd; er zijn nog drie coffeeshops; dit vormt tevens het nieuwe maximumstelsel. Voor het nastreven van voorgaande doelstellingen wordt een maximum aantal coffeeshops van drie noodzakelijk geacht. Nu het maximum van drie is bereikt worden verdere vergunningen voor de exploitatie van een coffeeshop op grond van dit maximumstelsel afgewezen.

4.3 Vestigingscriteria

De locatie waar de coffeeshop wordt gevestigd dient aan bepaalde vestigingscriteria te voldoen:

- de coffeeshop is gevestigd buiten het gedeelte van Heerenveen-Centrum hetgeen wordt aangeduid als zijnde “de achtlus”; de volgende straten in Heerenveen Van Harenspad, Wettertoer, Gemeenteplein, Minckelersstraat, Sieversstraat, De Passage, Pleinweg en Dracht;
- de minimale afstand van een coffeeshop tot scholen is indicatief (zie paragraaf 2.2) 250 meter;
- geen vestiging van coffeeshops in woonwijken;
- uitsluitend vestiging van een coffeeshop in een pand met horecabestemming;

4.4 Huidige coffeeshops

Op dit moment zijn er drie gedoogbeschikkingen en exploitatievergunningen afgegeven voor de volgende locaties:

- Stichting Jongerencafe de Wit, Vermaningssteeg 12 te Heerenveen,
- Dizzy Duck BV, gedempte Molenwijk 4- a1 te Heerenveen,
- Canupa, Gedempte Molenwijk 19 te Heerenveen.

5. Procedure vrijvallen gedoogverklaring en periodiek overleg met exploitanten

De mogelijkheid bestaat dat er in de toekomst één van de huidige gedoogverklaringen vrijkomt. Daarom houdt de gemeente Heerenveen, afdeling Vergunningen, een wachtlijst bij van personen die schriftelijk hebben aangegeven in aanmerking te willen komen voor een gedoogbeschikking voor een coffeeshop. De plaatsing en volgorde op de wachtlijst wordt bepaald aan de hand van datum en tijdstip van aanmelding. De aanvrager ontvangt een bevestiging dat hij/zij op de wachtlijst staat.

Bij het plaatsen van de aanvrager op de wachtlijst worden de volgende gegevens geregistreerd: naam, telefoonnummer, email adres aanvrager en het adres van het beoogde pand. De gegevens van de aanvrager wordt op de wachtlijst geplaatst als deze beschikt over een verklaring omtrent gedrag. De aanvrager is te allen tijde zelf verantwoordelijk voor het achterlaten van de juiste gegevens bij de gemeente waarop hij/zij bereikbaar is.

Wanneer met inachtneming van het maximumstelsel voor coffeeshops de mogelijkheid zich voordoet voor vestiging van een nieuwe coffeeshop wordt de persoon die als eerste op de wachtlijst is geplaatst door de gemeente in de gelegenheid gesteld een formele aanvraag voor een gedoogbeschikking in te dienen. Wanneer deze afziet van het indienen van een aanvraag dan wordt de eerstvolgende persoon op de wachtlijst in de gelegenheid gesteld een formele aanvraag in te dienen. Als deze er ook van afziet dan volgt wederom de volgende enzovoort... Indien een formele aanvraag kan worden gedaan, dan wordt deze getoetst aan de geldende regelgeving. Daarna volgt een besluit tot het wel of niet verlenen van de vergunning c.q. de gedoogbeschikking. Het mag duidelijk zijn dat bij het niet kunnen verlenen van de desbetreffende beschikkingen de wachtlijst weer zal worden gehanteerd.

Op dit moment staat er een persoon op de wachtlijst, deze zal dan in de gelegenheid worden gesteld, evenals andere belangstellenden om een aanvraag in te dienen, zoals hiervoor omschreven.

5.1 Periodiek overleg met exploitanten

Tot op heden is er geen sprake van een periodiek overleg met exploitanten of vertegenwoordigers daarvan, hetgeen met het bestuur van de KHN, afdeling Heerenveen en de HOV bijvoorbeeld wel gebeurt. Ervaring is dat dergelijke bijeenkomsten constructief werken en bijdragen aan een goede communicatie tussen gemeente en bedrijven. Wensen en grenzen kunnen over en weer duidelijk worden gemaakt en voor problemen worden oplossingen gezocht. Gezien de ervaringen wordt het wenselijk geacht om twee keer per jaar met de exploitanten een overleg te plannen, waar zowel gemeente als politie bij betrokken zullen zijn.

6. BEVOEGDHEDEN en PROCEDURE

6.1 Bevoegdheden

Het gedoogbeleid inzake coffeeshops is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de driehoek, bestaande uit burgemeester, Officier van Justitie en Politiechef.

De in de lokale driehoek vertegenwoordigde partijen dragen elk vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en bevoegdheid bij aan een samenhangend en effectief beleid. De lokale driehoek is de plaats waar afspraken over het lokale coffeeshopbeleid worden gemaakt.

Het afgesproken beleid moet worden vertaald tot gemeentelijk beleid. In het gemeentelijke beleid wordt bepaald welke nadere voorwaarden, in aanvulling op de AHOJGI-criteria worden gesteld. Dat is hiervoor weergegeven. Het gemeentelijke coffeeshopbeleid wordt besproken in de lokale driehoek.

De burgemeester is het bevoegd gezag wat het coffeeshopbeleid betreft. Hij is bevoegd om het beleid ten aanzien van coffeeshops vast te stellen.

Op basis van artikel 174 Gemeentewet is de burgemeester belast met het toezicht op openbare inrichtingen en met de uitvoering van verordeningen die betrekking hebben op dat toezicht. Coffeeshops zijn "voor het publiek openstaande gebouwen" zoals bedoeld in artikel 174 Gemeentewet. Ook artikel 13b Opiumwet en de bepalingen in de Model-APV van de VNG wijzen de burgemeester aan als bevoegd gezag.

6.2 Procedure

- Het beleidsvoornemen wordt in concept vastgesteld door de burgemeester, gehoord hebbend de driehoek;
- Vervolgens wordt het concept beleid ter inspraak gelegd. Voor een ieder bestaat gedurende vier weken de gelegenheid het concept in te zien en eventuele inspraakreacties naar voren te brengen;
- Aan de volgende partijen wordt in het kader van de inspraak een conceptexemplaar toegezonden: HOV, KHN, Bewonerscommissie Heerenveen Centrum, coffeeshopexploitanten, GGD Fryslân, Verslavingszorg Noord-Nederland, en de Vereniging PCN, belangenbehartiger van coffeeshopexploitanten;
- Naar aanleiding van eventuele inspraakreacties kan het concept nog wijzigen. De inspraakreacties worden beantwoord in een reactienota, welke als bijlage bijgevoegd wordt bij het definitieve voorstel. Het definitieve beleid wordt vastgesteld door de burgemeester en wordt ter kennisneming aangeboden aan de gemeenteraad van Heerenveen.
- Door middel van een publicatie zal uiteindelijk informatie worden verstrekt over de definitieve inhoud van dit besluit. Het beleid treedt in werking op de dag na de datum waarop de definitief vastgestelde notitie bekend wordt gemaakt op internet (GVOP).